

Dag Norling
John Collets Allé 46
0852 Oslo

Bpost

«Hamro Patrika»

Norge-Nepal foreningen
c/o Gry O. Lama
Sørhalla 1
1344 Haslum

MEDLEMSKONTINGENT:

Enkeltmedlem	kr 125,-
Familie	kr 175,-
Organisasjon	kr 300,-

Postgirokonto: 0802 420 2438

Program for møtet 7. september 1999

- CANN (Child Advocacy Norway Nepal) kan oversettes med "Barnetalsmenn fra Norge og Nepal" og er etablert av Press Redd Barna Ungdom. Fra januar til april 1999, gikk 12 nordmenn på kurs i Nepal sammen med 11 nepalesere. Der lærte de om barns rettigheter, om arbeidet for disse rettighetene og om kulturforskjeller. Fem av deltakerne viser bilder og forteller om kurset og oppholdet.
- Kaker, kaffe og te
- Utlodning

Norge - Nepal foreningen

HAMRO PATRIKA & VAR AVIS
ORGAN FOR NORGE-NEPAL-FORENINGEN

Nr. 3. August 1999

Velkommen til møte
i Norge-Nepal foreningen
tirsdag den 7. september 1999, kl. 19³⁰
i Bygdelagssamskipnadens hus
Nordahl Brunsgate 22, Oslo

Foredrag v/CANN

"CANN = Child Advocacy Norway Nepal"
("Barnetalsmenn fra Norge og Nepal")
i regi av Press Redd Barna Ungdom

Neste medlemsmøte blir 19. oktober 1999

NORGE-NEPAL FORENINGENS STYRE

Navn	Adresse	Tlf. privat:
Ingela Flatin (leder)	Tangenvn. 204, 1450 Nesoddtangen	66 91 29 08
Kirsten I. Greiner (nestleder)	Landingsvn. 102, 0767 Oslo	22 14 00 01
Gry Ottersen Lama (kasserer)	Sørhalla 1, 1344 Haslum	67 59 03 66
Cathrine Reid (sekretær)	Røa terrasse 6, 0755 Oslo	22 50 09 95
Anuradha Gurung (redaktør)	Hovseterveien 98, 0768 Oslo	911 49 347
Christine Engen	Haxthausensgt. 1, 0263 Oslo	22 44 42 04 92 21 00 57
Tove C. Kittelsen	Fjellvikveien 27, 3280 Tjodalyng	33 11 08 11
Berit Knudsen	Fagerheimsgt. 9A, 0567 Oslo	22 71 89 39

PERSONER MED VERV UTENFOR STYRET

Roy Friis (revisor)	Peiskrokveien. 8, 1482 Nittedal	67 07 69 08
Wenche Fossum (valgkomite)	Bjørnestupet 25, 1453 Bjørnemyr	66 91 60 93
Thronnd Berge Larsen (valgkomite)	Dannevigsvn. 12, 0463 Oslo	22 71 98 73

Hamro Patrika er Norge-Nepal foreningens medlemsavis som utkommer fire-fem ganger i året. Forespørsler angående avisen og foreningen kan rettes til styremedlemmene.

E-post adressen til Norge-Nepal foreningen
Foreningen har opprettet en e-post adresse: norge_nepal@hotmail.com
Foreningens styre har adgang til kontoen og den vil bli besvart med jevne mellomrom. Vi skal gjøre så godt vi kan med å besvare henvendelser.

Medlemsmøte 22 april 1999.

Vi takker Mirjam Bergh for foredraget "Å være kvinne i skyggen av Himalaya; om kvinners situasjon, svangerskap og helsetjeneste i Nepal." Hun redegjorde for dagens helsesituasjon for kvinner slik hun har lært den å kjenne som sykepleier. Vi håper å trykke et fyldig referat fra foredraget i et senere nummer av Hambro Patrika.

Årsmøtet

Styret oppfordrer alle medlemmer til å komme med saker som bør behandles på årsmøtet.

Forslag til endringer av vedtektene og valg av nye styremedlemmer må gjøres skriftlig og være oss i hende innen den 20. september.

Vi er blant annet på utkikk etter ny redaktør.

Medlemsmøtet er endret til 7 september kl. 19.30

Norsk-Nepali, Nepali-Norsk ordbok.

Magne Berger Nilsen, en Nepal-entusiast har samlet flere A4-ark med Norsk – Nepali ord. Med tiden håper han at arkinnholdet kan gjøres til en liten ordbok / hefte. Ordboken kan være til nytte for alle Nepal interesserte i Skandinavia og for nepalesere som skal til Norge.

Er det noen av våre medlemmer som kunne tenke seg å hjelpe til med dette arbeidet? All form for hjelp, f. eks. tips til ord og uttrykk som bør være med i ordboken etc., mottas med takk. Redaktøren kan videreføre henvendelsen.

SIGRUN EIDE ØDEGÅRD

Sigrun Eide Ødegård, mangeårige medlem av Norge-Nepal foreningen og styremedlem i flere perioder, omkom i en bilulykke i Mali i juli 1999. Vi føler sorg over å miste en god venn, samarbeidspartner og sprudlende Nepal-entusiast. Foreningen ønsker å uttrykke sin dypeste medfølelse med Sigruns familie.

Venner fra Norge-Nepal Foreningen vil savne Sigruns smil og optimisme, hennes iver og arbeidsinnsats – og ikke minst hennes livlige vennlighet ispedd mye reiselyst og higen etter nye opplevelser. I foreningen bidro hun maksimalt med alt fra matlaging og organisering av medlemsmøter, til skriving i Hamro Patrika og nyttige innspill på styremøtene. Sigrun var den som kom susende på sykkelen sin med bagasjebrettet bugnende av kaker til foreningens møter. Man kunne aldri unngå å legge merke til Sigrun fordi hun var så full av liv – en person som ga oss andre et puff til å være mer åpne, til å se lysere på de meste, og til å yte enda litt mer. Sigrun sprudlet som nyåpnet champagne. Slik vil hun huskes og savnes i Norge-Nepal foreningen.

I forbindelse med Sigruns bortgang er det opprettet et fond: "Sigrun E. Ødegaards minnefond" med kontonummer 1822 04 59825. Vi oppfordrer alle Nepal-venner til å gi et bidrag. Pengene går til utdanning for en eller flere funksjonshemmede jenter i Nepal. Det blir også anledning til å gi et bidrag til fondet på de to neste medlemsmøtene i Norge-Nepal foreningen.

Sigruns medstudenter på sosialantropologi skrev nylig en nekrolog som trykkes i Aftenposten i august, og som vi gjengir nedenfor. Disse nære vennene av Sigrun har på en fin måte formidlet hvem Sigrun var og hvordan vi vil huske henne.

På vegne av styret og medlemmene i Norge-Nepal foreningen,
Kirsten I. Greiner

SIGRUN EIDE ØDEGAARD

Det var dyp sorg vi mottok beskjeden om at Sigrun hadde omkommet i bilulykke i Mali, 32 år gammel. Et ungt, talentfullt, energisk og vennerikt menneske er borte. Det er vanskelig å forstå. Vi føler med hennes familie som har mistet en av døtrene sine og en søster så alt for tidlig.

Vi ble kjent med Sigrun som hovedfagsstudenter i sosialantropologi ved Universitetet i Oslo. Her var hun i fremste rekke. Vi hadde store forventninger når det gjaldt Sigrun og vi tok det som en selvfølge at hun ville nå langt og få utrettet mye. Derfor gledet vi oss med henne da hun fikk anledning til å være juniorekspert i FN i Mali, en jobb hun med sin brede arbeidserfaring, sin omfattende feltarbeidserfaring fra Nepal og fantastiske språkkunnskaper var som eslet for.

Sigrun tok sin cand. polit grad i september 1997. Da hadde hun skrevet en hovedfags-avhandling som imponerte med sin grundighet og sitt rikholdige datamateriale. Avhandlingen var basert på til sammen 1 1/2 års feltarbeid blant Tharuene i Nepal. Sigrun lærte seg nepali flytende og gjorde sitt feltarbeid under vanskelige forhold. Det er mange som vil savne Sigrun i

Nepal. Ved siden av alle hun ble kjent med på feltarbeidet og på sine utallige reiser rundt i landet, hadde hun også gode kollegiale kontakter på Universitet i Katmandu. Hun bidro til å styrke forskningsrelasjoner mellom Nepal og Norge, blant annet gjennom et prosjekt i regi av Norsk Utenrikspolitisk Institutt.

I tillegg til sosialantropologi hadde hun statsvitenskap, fransk og sosialøkonomi i fagkretsen. Det franske språket og Frankrike lå hjertet hennes nær. Men det var antropolog hun var. Som medstudenter beundret vi Sigruns engasjement, stå-på-vilje og arbeidskapasitet. Hennes faglige produktivitet var av en sjelden art. Hun var alltid faglig oppdatert. Hun skrev en rekke artikler og deltok på mange nasjonale og internasjonale konferanser. Hun gjorde det hun satte seg fore og var uredde og alltid i hakk foran. Likevel vet vi at også hun slet og hadde sine tunge stunder.

Ved siden av alt dette var Sigrun også aktiv på mange andre fronter. Hun hadde flere sentrale tillitsverv, blant annet i styret i Norge-Nepal foreningen og i idrettslaget BUL. I BUL hadde hun et trenings- og vennskapsmiljø som hun satte stor pris på. Sigrun var også lidenskapelig reiselysten, og hun tok ofte utradisjonelle veier. Hennes observasjonsevne, innsiktsfullhet og kritiske sans kom til fullt uttrykk når hun fortalte fra reisene sine og reflekterte over reisingens antropologi.

Som studievenner var vi heldige å få oppleve mange sider av Sigrun. Vi vil alltid huske hennes gode humør og historier som ofte hadde sitt opphav i komiske situasjoner hun hadde kommet opp i. Men hun tok seg selv aldri så høytidelig at hun ikke kunne fortelle om det etterpå. Sigrun hun var direkte og liketil. Som den idrettsjenta hun var, ble vi også etterhvert vant til at hun tok seg en joggetur eller en ekstra skirunde hvis vi tilbrakte helger sammen. Det var typisk Sigrun å legge inn i sine planer et maratonløp eller et gateløp innimellom alle sine andre gjøremål. Det er heller ingen tvil om at hun var en svært selvstendig person som likte å gå sine egne veier. Samtidig var hun omtenkssom og omsorgsfull.

Vi hadde håpet at Sigrun skulle være blant oss lenge ennå, men slik skulle det altså ikke gå. Sigrun døde på en måte slik hun levde; raskt og hektisk. Vi har mistet en god venninne, men også en sterk og dedikert fagperson. Sigrun løp som en vind gjennom livet og rakk å oppleve og utrette mer enn de fleste. Det gir likevel ingen mening til at hun er borte så tidlig. Når vi tenker på deg Sigrun, vil vi tenke på deg som vinden, og vinden vil minne oss om deg. Som vinden i fart på gjennomreise, men også alltid til stede.

På vegne av medstudentene på antropologi

Kari-Anne Ulfesnes
Haldis Kårstad
Tove Cecilie Kittelsen
Iben Kardel

Knut Kristiansen

Knut Kristiansen, som var tidligere styremedlem og medlem av Norge-Nepal foreningen i mange år, ble funnet myrdet i juli 1999. Ifølge politiet er ingen gjerningsperson pågrepet og man antar at oppklaringen kan ta tid. Norge-Nepal foreningen ønsker å uttrykke sin dypeste medfølelse med Knuts familie.

Foreningen har mistet en usedvanlig kunnskapsrik ressursperson. Knut hadde mange særegne interesser, bl.a. språket nepali som han i perioder underviste i ved Universitetet i Oslo. Det var faktisk mer nærliggende å spørre hvilket språk Knut **ikke** behersket, enn hvilke han kunne. Vi er mange i Norge-Nepal foreningen som møysommelig har stavet oss gjennom nepalesiske gloser på Knuts skolebenk. Enhver annen ville gått lei av våre spede forsøk på å lære nepali, men han hadde alltid tid til å fortelle og forklare med en helt spesiell tålmodighet, humor og innlevelse. Vi kunne spørre om hvordan en liten stavelse skulle uttales og Knut svarte med en lang utredning om ordets betydning, opprinnelse, historie og vei over flere kontinenter. Han var i besittelse av en enorm kunnskap som han, uten tanke for egen vinning eller prestisje, delte ut av. Slik vil Knut huskes og minnes i Norge-Nepal foreningen.

Blant de nekrologer og artikler som har stått om Knut i avisene den siste tiden, har vi valgt å gjengi en nekrolog skrevet av hans kollegaer.

*På vegne av styret og medlemmene i Norge-Nepal foreningen,
Kirsten I. Greiner*

Knut Kristiansen

Ved Knut Kristiansens plutselige bortgang i begynnelsen av juli har vi mistet en fargerik, vidtfavnende og inspirerende personlighet. Knut Kristiansen var språkforsker, kulturforsker og en stor kunnskapsformidler. Han visste utrolig mye, og elsket å fortelle om det, i en underholdende form, men med bunnsolid faglig tyngde.

Knut var også en god og forståelsesfull lytter. Vi hadde i mange år kontor ved siden av ham og opplevde hvordan han ga av sin tid til dem som trengte det – lærere og studenter, kontordamer og kunstnere, mediefolk og uteliggere. Alle møtte en åpen dør.

Knut Kristiansen var født 16. mai 1928 i Oslo. Han studerte først latin og gresk, og ble en elsket lærer til forbedende prøver i latin i 50- og 60-årene. Mang en språkforsker fikk livsbanen lagt under Knuts kateter. Men indiske språk ble hovedstudiet. Etter sanskritstudier opptok dagens indiske språk ham mer og mer, og i 1970 ble han universitetslektor i nyindisk. Han underviste i hindi og urdu, og i en rekke andre indiske språk. Takket være ham ble instituttbiblioteket en unik indologisk boksamling. Som sin lærer, professor Georg Morgenstierne, arbeidet Knut også med språk i Nord-Pakistan, dit han de senere år gjorde forskningsreiser. Knut la ned et omfattende arbeid med å ordne og katalogisere Morgenstiernes etterlatte forskningsmateriale fra Afghanistan og Nord-Pakistan.

I Knuts forskning møttes det fjerne og det nære. Indiske språk ble snakket i fjerne land og i Oslos bakgater – av innvandrere, sigøynere og tattere. Sammen med Lars Gjerde reddet Knut et uvurderlig språk- og kulturmateriale på romanés, sigøynerspråket. Instituttbiblioteket ble en gullgrube for sigøynerspråkforskere. Taterspråket romani mente alle var utdødd. Knut trodde det ikke helt, og gjennom vandringer i bygater og via bekjente til bekjente kom han frem til folk fra samfunnets skyggeside som ennå snakket språket. De hadde en skatt de ikke ante om, et særdrag de hadde skammet seg over og som Knut samarbeidet med dem om å beskrive. Knut vil bli minnet for mye, men i norsk språkforskning særlig som den som fant og beskrev taterspråket da andre trodde det var dødt.

Mennesker blir ofte husket for det de har oppnådd – verv, bøker og æresbevisninger. Knut vil ikke først og fremst bli husket for dette. Han ga og ga, men hadde problemer med å ta imot. Knut ga bort mye av sin tid, sine forskningsidéer og sitt forskningsmateriale. Han var så fri for prestisje og selvheldelse at dette rakk. Han spøkte med sine sår, intet var så alvorlig at det ikke tålte litt humor.

Mange har noe å takke Knut for – mange yrker og nasjonaliteter, alle typer mennesker. Vi som fikk nyte godt av Knuts romslighet, lærdom og humor, omsorg og omtanke, vi som hadde det privilegium å være hans venner, vil uttrykke en siste takk for alt han ga.

ROLF THEIL ENDRESEN,
EVEN HOVDHAUGEN,
JAN ERIK REKDAL

Ny statsminister og flertallsregjering i Nepal

Kirsten I. Greiner

Kilder: www.nepalnews.com 19.5.99 og 27.6.99, *People's review* 3-10. juni 1999, *KTM Post* 19.5.99, 27.6.99 og 25.7.99, *The National Newsmagazine* 23-29. juli 1999.

For første gang på flere år styres Nepal av en flertallsregjering, etter at Nepali Congress (NC) framsto som klar vinner av valget i mai 1999. Da 200 av de 205 setene i Representantenes Hus (Underhuset i Parlamentet) var fordelt, hadde NC kapret hele 111 og kunne danne en flertallsregjering med Krishna Prasad Bhattarai som statsminister. Communist Party of Nepal – United-Marxists Leninists (CPN-UML, eller bare UML) utgjør dermed hovedopposisjonen med sine (foreløpig) 71 mandater.

Valgresultatet innebærer mindre sjanse for den instabiliteten som har fulgt i kjølevannet av landets mindretallsregjeringer de siste årene. Politiske analytikere ønsker resultatet velkommen. De er også positive til at UML utgjør en solid opposisjon som kan bidra til å begrense politisk hestehandel og autoritær lederstil. NC kan nå regjere uten å være avhengige av andre partiers støtte.

Valget ble avholdt i tre faser for å hindre uroligheter. Til tross for enkelte voldelige episoder, synes valget å ha forløpt relativt bra. Observatører karakteriserer det som fritt, rettfærdig og fredelig. Valgdeltakelsen antas å ligge på rundt 60%, men er helt nede i 30% i distrikter med sterk maoistisk innflytelse.

NC dro uten tvil fordel av splittelsene i UML og RPP (Rastriya Prajatantra Party). Valgets tapere er RPP (Chand) og ML – begge partier så og si utslettet fra den politiske dagsorden i Nepal. ML, som har fokusert på sin anti-India holdning, legger skylden for tapet på "indisk innblanding og påvirkning".

Kritikken mot politikerne og deres evne til å takle Nepals problemer har imidlertid ikke stilnet. Saker som fattigdom, prisstigning, korrupsjon, mangel på rent drikkevann, framdriften til Melamchi-prosjektet, konflikten om Kalapani og spørsmålet om de bhutanesiske flyktningene er vanskelige oppgaver det tar tid å finne løsninger på. Bhattarai kritiseres for å ta seg for god tid, og mange spekulerer i om regjeringen vil bli handlekraftig med et så sterkt parlamentsflertall i ryggen. Støtten til den aldrende Bhattarai virker imidlertid synkende innad i NC, mens partipresident Girija Prasad Koirala synes å få flere tilhengere blant partifellene.

FORELØPIG VALGRESULTAT (når 200 av Underhusets 205 seter er fordelt):

PARTI:	SETER:
NC (Nepali Congress):	111
UML (Communist Party of Nepal – United-Marxists Leninists):	71
RPP (Rastriya Prajatantra Party – Thapa):	11
National People's Front (Rastriya Jana Morcha):	5
Nepal Workers and Peasants Party (NWPP) (Nepal Majdoor Kissan Party):	1
NSP (Nepal Sadbhavana Party):	5
United People's Front (Sanyukta Janamorcha Nepal):	1

Foreign Minister Mahat to pay official visit to India

(By Nepal News Correspondent 2040 hrs NST)

Kathmandu, August 16: Minister for Foreign Affairs Dr Ram Sharan Mahat is to pay an official visit to India beginning tomorrow.

During his stay in New Delhi, Dr Mahat is to pay meet with Indian President K.R. Narayanan and Prime Minister Atal Bihari Bajpayee.

Foreign Minister Mahat will hand over Prime Minister Krishna Prasad Bhattarai's invitation letter to Indian Prime Minister Vajpayee to attend the forthcoming SAARC summit to be held in Kathmandu in November, said a press statement issued by Ministry of Foreign Affairs today.

He would also discuss with Indian Minister for External Affairs Jaswant Singh the preparation and agenda of the forthcoming SAARC summit.

Amnesty ut mot politi og maoister

(The People's Review, 24.juni-1.juli, 1999)

Menneskerettighetsorganisasjonen Amnesty International (AI) går hardt ut mot både politi og maoister i Nepal for brudd på menneskerettigheter. I en nylig utgitt rapport fra 1998 anklager AI politiet for å ha drept 200 mennesker, også sivile. I følge rapporten har 1,800 mennesker blitt arrestert av politiske grunner, mange blir omtalt som samvittighetsfanger.

AI hevder at det har vært vanlig å torturere folk i varetekt i Nepal og at minst én person døde av skadene og fem personer har forsvunnet sporløst. Også maoistene blir grillet for sine handlinger, som ifølge AI bl.a. har inkludert drap av sivile.

Ifølge rapporten ble omlag 400 personer holdt i varetekt ved utgangen av 1998.

Mange av disse ble holdt i varetekt uten grunnlag og uten å få saken sin framlagt for de utøvende myndigheter, et klart brudd på grunnloven.

AI rapporten viser også til Folkets Krig som ble igangsatt av maoistene i 1996, som er rapportert å ha spredt seg til 20 av kongerikets 75 administrative distrikter. I mai 1998 igangsatte myndighetene sikkerhetstiltak mot maoistene som innebar at mange politienheter ble flyttet ut fra Katmandu.

I juli 1998 var et generelt amnesti gitt til maoistene og mer enn 1,400 overga seg. Men myndighetene har ikke satt igang en uavhengig granskning av anklagene om brudd på menneskerettigheter, står det i rapporten. Videre står det at myndighetene ikke har holdt sitt løfte om å etablere en menneskerettskommisjon, selv om det nødvendige lovverket var på plass i 1997.

Seks av de tolv som initierte saksgang under Torture Compensation Act, 1996, har trukket tilbake sine krav på grunn av trusler eller frykt for egen sikkerhet.

For øvrig melder AI at myndighetene ga sitt samtykke i mars 1998 til Second Optional Protocol ved the International Covenant on Civil and Political Rights som har som målsetning å avskaffe dødsstraff.

Democracy takes root in thin soil in Nepal: The New York Times

BY BARRY BEARAK

(The People's review, 17.juni - 24.juni)

Kathmandu, Nepal - In the Himalayan kingdom of Nepal home to some of the world's highest mountains, mightiest rivers, thickest jungles and poorest people -- His Majesty King Birendra Bir Bikram Shah Dev is 53, democratic government is nearing 10 and the Maoist rebellion in the countryside has just turned three.

The political landscape, like the topographical one, is full of extremes. The King is thought by many to be a reincarnation of the god Vishnu. The elected Parliament is widely viewed as replete with pocket stuffing crooks. The bomb-throwing revolutionaries are considered by many to be fighting their "people's war" with lunatic acts of terrorism.

In a two-stage election, on May 3 and 17, voters had the opportunity to create some order out of this social entropy, and if local analysts are correct they demonstrated admirable wisdom.

Ignoring the Maoists' command to boycott the election - a directive ominously underscored with a few beheadings - and largely shunning politicians who favor a return to absolute monarchy, the people gave a majority of the seats in parliament to the Nepali Congress Party.

That will allow a single political camp a long-sought chance to govern without sharing power in a foredoomed coalition.

"Up until now, democracy has more or less meant multiparty chaos," said Devendra Raj Panday, an economist and author here in Kathmandu. "Coalitions of odd bedfellows with no ideological compatibility have been running things. Apparently the people have now realized that one party or another has to be given a chance to govern."

With 23 million people, Nepal is an Arkansas-sized nation landlocked between India and China. Until 50 years ago it was largely isolated from the rest of the world. The annual per capita income is still only \$ 210. The adult literacy rate is 40 percent. Average life expectancy is 57.

In 1990 political agitation forced Harvard-educated, walrus-mustached Birendra to give up most of his absolute powers and accept a constitutional monarchy.

But the years of democracy have been marked by a hapless cavalcade of seven prime ministers, most of them the product of bizarre alliances cobbled together only to fall apart.

Royalists, social democrats, moderate Communists, less moderate Communists entirely immoderate Communists - they have all taken turns in the foreground like the figurines on a cuckoo clock.

Among the consequences has been political corruption that is denied by no one. "If you're in the government, and you think it might last only six months or so, you've got to stuff your wallet fast," said a Western diplomat.

The term "Pajero culture" has become popular - an allusion to an expensive Japanese vehicle favored by the elite. Just as the King's courtiers became exempt from heavy import duties on automobiles members of Parliament voted themselves the same privilege.

"Rather than a new beginning, the goal was to get on the old gravy train," said Mana Ranjan Josse, Nepal's best-known newspaper columnist. "Most politicians didn't even keep the Pajeros. They sold them to businessmen for a handsome reward in rupees."

The most recent election was called after the governing Nepali Congress - best-described as a social democratic party - had a falling out with its main coalition partner, the Marxist- Leninists, best described as a breakaway group from the more-temperate Unified Marxist-Leninists.

Voting was held in two stages to allow 35,000 soldiers and police officers to protect the voters from the Maoists. The resulting tally went beyond even what optimists had predicted.

The success may be attributed to a show of unity by Prime Minister Girija Prasad Koirala, 75, who offered to step aside for a fellow war horse and longtime party rival, Krishna Prasad Bhattarai, 74. Once before, the Nepali Congress won a majority in Parliament, but feuding between those leaders split the party's votes.

"We burnt our fingers between ourselves and lost the government," Bhattarai said in an interview. "We will not make this mistake again."

Bhattarai was sworn in as prime minister on May 31 and named a 16-member Cabinet, all from his own party.

Born in India to exiled parents, Bhattarai is one of Nepal's legendary freedom fighters. As a young man he was imprisoned for 14 years after an arrest in a Kafkaesque manner by the King's government for "offenses that will remain unknown to you."

A life-long bachelor, he is a devout Hindu, but his religion did not keep him from earning a reputation as a connoisseur of beautiful women and strong drunk. These days, age has blunted those appetites, he said. He is more devoted to yoga.

He is fatalistic about corruption explaining that craving possessions "is a natural human weakness." He is complimentary toward Birendra, calling him a "fine, highly educated gentleman," though adding that he is surrounded by courtiers who are scoundrels.

He dismissed Maoism as a movement that has failed to move very many. "They are on the run," he said with condescension.

According to confidential police files, the Maoists have a well-trained, dedicated fighting force of only about 200 soldiers. But the police say they can assemble student and worker militias that raise their military strength above 4,000.

So far, the Maoists have made themselves felt in 37 of Nepal's 75 districts, though the police say the guerrillas are "very strong" in only four places in the remote western hills. Favored tactics include assaults on constabularies and on agricultural banks, where the records of loans to farmers are ceremoniously destroyed.

Like its democracy, Nepal's Maoist revolution seems to be feeling its way, trying to master the basics. The guerrillas have only recently begun using explosives that are set off by remote control. They finance themselves largely through extortion, the police say.

The government says the Maoists have killed 43 policemen and 72 civilians since early 1996. The police say they have killed 519 rebels. Both sides have been accused of ruthlessness by human rights groups.

"The Maoists have killed too many innocents to be an effective champion of the people," said Bhattarai, who had seated himself in a yogic posture on a floor mat. As an example, he cited the pre-election throat-slitting of a candidate, Yadu Gautam. Voters objected. They elected Gautam's wife instead.

"Democracy has a solid future in Nepal," Bhattarai said with an air of confidence. "Don't you think it's about time?" (June 6, 1999).

Prisoners perform street drama

(*The People's Review*, 20. – 27. mai, 1999)

Sist uke viste fangene ved Nakkhu Jail i hovedstaden Kathmandu teater (street drama) i fengselet. Stykket forsøkte å skape forståelse om HIV/AIDS. Blant tilskuere var fengselsmyndigheter, INGO- og NGO-ledere.

En lokal NGO, Women's Inspiration Community (WICOM), har dannet flere teatergrupper av fanger i fengslene Valley Bhadrageal Jail, Nakkhu Jail og Central Jail i sin opplysningskampanje om HIV/AIDS.

Med støtte fra Redd Barna, USA, en internasjonal NGO, fikk fange-artistene en hel ukes instruksjon av den kjente gruppen Akhyaan, før fremføring av stykket.

Instruksjonen inkluderte skriving av manus og dialog, samt skuespillerkunst.

Dette var første gangen fangene oppførte teater om HIV/AIDS og det innenfor fengelsmurene.

Regjeringen utsteder rasjoneringskort til de fattige

(*The Kathmandu Post*, 13.juli)

"For å strømlinjeforme matsubsidiene til de fattige i bygdeområdene vil Ministry of Supplies for en kort tid introdusere rasjoneringskort" sier Minister of Supplies, Prakash Man Singh.

"Under innføringen av rasjoneringskortsystemet vil departementet jobbe nært med Nepal Food Cooperation og andre relaterte selskap", sier Singh. Rasjoneringskortet er myntet på de fattige som har falt utenfor landets frie markedsøkonomiske system. Karnali, som er den mest tilbakestående sonen med gjentatte situasjoner med akutt matmangel, har kommet øverst på prioriteringslisten.

Departementet vil skaffe basismat og andre nødvendige artikler til subsidierte priser gjennom rasjoneringskortsystemet. Systemet vil introduseres i en sone og gradvis utvides til å gjelde flere områder i landet.

Ifølge offentlige statistikker faller 42% av befolkningen under fattigdomsgrensen. Med innføringen av rasjoneringskort, vil de trengende ha en mulighet til å dekke matbehovet til subsidierte priser, sier embetsmenn. "Minimumsmengden" for hver familie vil bli bestemt i henhold til familiestørrelsen.

Det foreslåtte systemet er likt PDS (Offentlige Distribusjons Systemet) i India. "Men det er i henhold til behov og realiteter til vårt eget land", sier Singh.

Under det indiske systemet får alle innbyggere rasjoneringskort. Dette gir dem mulighet til å kjøpe ris, hvete, parafin, sukker, kjøkkengass og andre grunnleggende varer til subsidierte priser. Kortet gir ingen subsidier på grønnsaker eller luksusvarer.

India har ulike kategorier av rasjoneringskort for "rike" og for "fattige". Kortet for de "fattige" gir nesten 50% subsidier på markedspris. Indere med Grade A rasjoneringskort betaler 9,05 Rs. for en kilo ris, mens Grade B betaler 3,50 Rs., ifølge en NFC embetsmann. "Disse kortene er ikke bare nødvendige for å oppnå dine borgerrettigheter, men også for å få telefonlinje og for stemme ved valgene i nabolandet vårt".

"Ettersom prisen bestemmes av markedet i en markedsøkonomi, er det regjeringen som må påse at alle fattige mennesker i det minste har muligheten til å få tak i de grunnleggende varene", sier Minister Singh.

Man tror også at ved å introdusere rasjoneringskort, vil misbruket av allerede gjeldende subsidier lettere bli kontrollert. Parafin er et eksempel på dette misbruket, sier embetsmenn. Regjeringen har subsidiert parafin ettersom det er den energi som de fattige bruker mest, men den subsidierte energikraften er blitt brukt av industrien.

Trolleybussene i ferd med å stenge

(The Kathmandu Post, 12.juli)

Kommende lørdag kan Kathmandu være iferd med å miste en av sine store attraksjoner. De gode, gamle trolleybussene vil bli tvunget til å forbli på hjemlplassen sin Minbhawan ettersom Nepal Transport Corporation ikke kan klare å komme med 25 millioner Rs til å betale strømgjeld.

Nepal Electricity Authority har allerede sendt et brev til NTC og sagt ifra at de vil stenge elektrisiteten til trolleybussene med mindre regningen er betalt på fredag. NEA har de siste månedene sendt flere påminnelser om at NTC må betale regningen sin på Rs 23 millioner forteller NEA-ansatte.

"Trolleybuss-servicen har ikke fulgt opp avtalen de har signert" sier en senior ansatt. "De har brutt avtalen med oss, og om ikke denne blir gjenopptatt innen lørdag vil elektrisiteten bli stoppet. Det vil ikke bli noe kompromiss. Dette er slutten på diskusjonen."

Det er ikke første gang NEA har gitt slike advarsler. På samme tid forrige år, like før regnskapsåret startet skrev NEA ut liknende advarsler til Trolleybuss-operatørene. Noe senere kom det til en avbetalingsordning mellom Trolleybuss-service og Water Resources and Ministry of Transport som krevde at Trolleybuss-selskapet betalte minst Rs 300 000 pr. måned for å gjøre opp gjelden sin. "Når denne avtalen ble brutt, sendte vi dem en advarsel hvor vi klargjorde konsekvensene av deres handlinger" sier en NEA-ansatt. "Men Buss-selskapet har sendt et meget uformelt svar tilbake".

I svaret til NEA krever Trolleybuss-selskapet at de er nødt til å gå over forpliktelsene sine fra siste året mht de 300 000 Rs som de må betale hver måned. De har hatt et dårlig finansielt år, som igjen har gjort at de ikke har kunnet betale sine ansatte lønn. "NEA kan bare stenge elektrisiteten" sier sjefen for Trolleybuss-selskapet Mr. Kiran Kishore Ghimire. "Ja, vi har ikke kunnet holde løftene våre. Men hva kan vi gjøre? Vi har ingen penger".

Trolley buss – selskapet, som ble etablert i 1976 med hjelp av den kinesiske regjeringen, har 22 busser. 10 busser kom til ifjor. Buss-selskapets dårlige økonomi er meget synlig om man tar seg en kikk rundt på eiendommen deres. "Hele problemet skyldes mangel på ressursstyring" sier Ghimire. Kun halvparten av de 32 bussene er i drift.

"Vi trenger minst 7 eller 8 millioner Rs fra regjeringen for å klare oss" sier Ghimire videre. "Om ikke det hender, kan ingen gjøre dette til en bedrift med fortjeneste". Forrige regnskapsår gikk selskapet med et tap på ca. 6,7 millioner Rs. Statselskapet tjener Rs. 700 000 hver måned, lønnsutgifter er på Rs. 675 000. Ghimire er enig at det er overbemanning i selskapet. "Av de 200 ansatte vi har nå, trenger vi kun 135".

Gjentatte forsøk på å privatisere selskapet har blitt hindret av de ansatte. Det største problemet med Trolleybuss, ifølge Ghimire, er de høye løpende kostnadene. De løpende kostnadene på en diesel-drevet buss er beregnet til Rs. 3,88 pr. Km., mens de for en Trolleybuss er ca. Rs. 11-12.

Lufthansa krasj

(Explore Weekly, 13. juli, 1999)

Hendelsen der Lufthansas cargo fly krasjet i Bhasmasur i Makawanpur distriktet har nok en gang satt spørsmålet om sikkerhet i lufta på dagsordenen i Nepal. Selv om årsaken til ulykken som krevde fem menneskeliv (alle utlendinger) fortsatt er ukjent, blir det nå krevet at landet gjør sitt for å forbedre sikkerheten i lufta. Selv om trafikkbehandlingssystemet er moderne, mangler vi kunnskaper i bruk av utstyret, som f.eks. radar.

Et annet problem er ineffektive redningsoperasjoner, vi mangler erfaring i nødsituasjoner, og det kan ta opptil 5 til 6 dager å kartlegge hvor en ulykke har skjedd. Luftfartsverket og de berørte myndighetene må se sitt ansvar her. Selv etter mange tragedier, blant dem ulykkene med Thai og PIA der hundrevis av utlendinger så vel som nepalesere ble drept, har myndighetene ikke satt i gang tiltak for å øke flysikkerheten.

Det nasjonale flyselskapet RNAC har ikke forbedret service i sin førti-årige historie. Selskapet har et frynsete rykte, og kjøper inn gamle fly med avtaler "under bordet", noe som utsetter kundene for større risiko i lufta. Flere underslags-skandaler har blitt avslørt, noe som ikke har forbedret selskapets rykte.

Det er viktig at man diskuterer en alternativ plassering av hovedflyplassen.

Katmandu er omringet av fjell, noe som vanskeliggjør både landing og avgang.

Pilotene må ha ekstra trening for å fly i Nepal. Dersom en ny flyplass blir anlagt i Terai vil risikoen bli redusert. Men for å gjøre dette må store forberedelser settes igang, bl.a. må nødvendig infrastruktur være på plass.

Turistdepartementet må sette søkelys på flysikkerhet og sette i gang nødvendige tiltak, ellers kan det gå utover turistnæringen i Nepal.

En videofilm om hekseforfølgelse

(The People's Review, 13-20 mai, 1999)

SAATHI, en ikke-statlig organisasjon (NGO) som driver forebyggende arbeid med vold mot kvinner, har laget en videofilm basert på en sann historie om en kvinne som blir utsatt for vold fordi hun ansees for å være en heks. Filmen ble laget i samarbeid med Verdensbanken.

Overtro er fortsatt utstrakt og har sterke røtter i vårt samfunn. På grunn av dette blir mange kvinner og jenter anklaget for å være besatt av en heks eller for å være utøvende hekser. De blir offer for fysisk og psykisk tortur og er nødt til å leve et ydmykende liv der de blir neglisjert.

Filmen har framstilt problemet på en god måte og har vekket oppmerksomhet i de relevante sektorene. Filmen er delt inn i to deler. Første del er en dramatisering av en hendelse som utspant seg i hjertet av Katmandu i 1997. Offeret er en 32 år gammel kvinne med to små barn. Andre del er en inngående drøfting av problemet gjennom intervjuer med ofre, familiemedlemmer og andre. Leger, astrologer og "faith healers" gir sitt syn på saken og anbefaler framgangsmåter som kan stanse denne grusomme formen for vold mot kvinner.

Fra Mount Everest til Galdhøpiggen

En ung Sherpa guides vei fra Himalaya til Norges høyeste fjell

I den lille landsbyen Pangboche i Nepal, på grensen til fjellene i Himalaya, kom Ang Dorjee Sherpa til verden på en mandag i 1972. Her vokste han opp sammen med sine brødre og søstre. Familien levde av det naturen kunne gi dem og drev et lite gårdsbruk sammen med fedrift. Landsbyen Pangboche, ligger langs veien til verdens høyeste fjell, Mount Everest, og etter at Sir Edmund Hillary og Tensing Norgau klarte å komme opp på toppen, den 29. mai 1953, har stadig flere klatrere og turister vandret oppover Khumbu-dalen.

Året er 1984 og en gruppe mennesker beveger seg langsomt oppover, nedlesset av proviant og utstyr for fjellklatring. Ang Dorjee Sherpa følger sin eldre bror opp til de nederste brefallene på Khumbu-breen. Solen steker på isformasjonene som den lille kolonnen snor seg igjennom. Dette er Ang Dorjees første møte med den evige isen som kommer ned fra Mount Everest. Han vet lite om at han senere skal klatre dette fjellet mange ganger. Ang Dorjees første møte med Mount Everest, fyller han med en veldig ærbødighet. Fjellet henger over dem, nærmest uopnåelig, men stadig frister klatrere skjebnen for å komme opp på toppen. Gjennom et utrolig slit og godt hjulpet av Sherpaene, kommer stadig flere til å oppleve det å kunne skue utover fra verdens høyeste fjell. Ang Dorjee og hans eldre bror vil få dette som sitt levebrød. I årene som fulgte deltok Ang på en rekke trekking-turer og klatre-ekspedisjoner, og arbeidet med alt fra å være bærer til å bli en anerkjent klatreguide, også på Mount Everest.

Våren 1993 ble det enda en tur til topps på Mount Everest. New zealandske Rob Halls selskap, Adventure Consultants, hadde denne gangen med blant annet nordmannen Erling Kagge. Ekspedisjonen ble en suksess, de fleste av klatrerne kom til toppen og nådde sine mål. Etter mange uker med tungt slit og med lite luft i lungene ble drømmen oppfylt. Vel nede igjen ble resultatet behørig feiret og Ang Dorjee og de andre klatreguidene fikk sin velfortjente bonus.

1996 ble et av de verste ulykkesårene på Mount Everest. Mange ekspedisjoner hadde fått klatretillatelse denne våren og enkelte ganger ble det tilløp til kø på de vanskeligste partiene på veien mot toppen. Blant klatrerne på de mange ekspedisjonene var blant annet den meget kjente ekspedisjonslederen Rob Hall. Han ledet sine klienter opp mot toppen. De var kommet til camp 4 da de ble overrasket av snøstorm. Rob befant seg da ovenfor campen, i sitt arbeid med å tilrettelegge ruten for sine klienter. Gjennom radioen fikk han varslet om forholdene og sendt melding hjem til sin kone i New Zealand. Ang Dorjee og Lakpa Tsering satte umiddelbart i marsj for å komme sin leder til unnsetning, selv om de nettopp hadde returnert fra toppen av Mount Everest. Snøen pisket rundt dem og prøvde å rive dem ned av fjellet. Dagen gikk over til natt og til slutt måtte de utsette unnsetningsforsøket. De vendte tilbake til teltene og gjorde seg klar til et nytt forsøk når lyset gav dem mulighet til å se hvor de gikk. Tidlig neste morgen tok de med mat og kaffe som Rob hadde bedt om og omsider kom de frem til stedet der Rob lå, men for sent. De fant Rob Hall død, sannsynligvis av utmattelse og kulde. Han og 13 andre klatrere møtte døden denne natten på Mount Everest.

Våren 1997 er Ang Dorjee på vei opp på Mount Everest igjen, og denne gangen nås toppen uten at menneskeliv går tapt. Dette var femte gangen Ang Dorjee kunne stå på toppen av Mount Everest og nyte utsikten over Himalaya.

Gjennom årenes løp sparte Ang Dorjee det han kunne av penger og etter hvert kunne han begynne å realisere sin store drøm; å bygge sin egen lodge. Han kjøpte seg tomt i landsbyen Periche og startet husbyggingen. Etter tre år var lodgen ferdig utvendig. 27 år gammel og nesten ferdig med huset dro han ut i verden. En dag står han utenfor Juvasshytta, sammen med noen norske venner, på vei opp til Nord-Europas høyeste fjell, Galdhøpiggen. Fra Juvasshytta går det lett over steinene fram til Styggebreen. Snø og tåke ligger tykt rundt dem og sikten er minimal. Med vante fingre binder de på seg tauet og ferden fortsetter over breen og opp på selve toppryggen. Så ut av tauet og med raske klyv opp til toppen, til en velfortjent matpause. Utsikten uteblir fullstendig men hva gjør vel det? Nok en gang er toppen nådd, men til forskjell fra tidligere topper Ang har vært på er denne utstyrt med en hytte med store vinduer hvor nisten kan spises uten at en risikerer å fryse eller blåse bort. Attpå til får man kjøpt varm drikke. Returen fra toppen følger samme vei, denne gangen i følge med en stor mengde utlendinger. Vel nede på Juvasshytta smaker maten ekstra godt men det blir ikke helt det samme som i en base camp et eller annet sted i Himalayas fjellverden. Et fremmed land men allikevel ikke så ulikt hjemme.

Tekst: Magne Berger Nilsen, 01.02.99

Kathmandu skal arrangere alle SAF- lekene

(The Kathmandu Post, 7.aug.)

Etter mye frem og tilbake, besluttet arrangørene av de 8. Sør Asiatiske Lekene å arrangere alle lekene i hovedstaden Kathmandu.

Arrangørene hadde tidligere erklært at de ville flytte de innledende fotballkampene til Pokhara. Men det er nå avgjort at alle øvelsene i de 12 idrettsgrenene skal avholdes Kathmandu.

Sjefen for "8th SAF Games Technical Committee", Lok Bahadur Shahi, sier: "Boksin, som er en innendørs idrett, krever en passende innendørs sal. Av sikkerhetsmessige grunner foretrekkes Kathmandu, da øvelsen ville måtte foregå utendørs i Pokhara".

Shahanshah Sports Complex skal tilrettelegge lokaler for boksing såvel som to andre idrettsgrener, taekwondo og bryting. Ifølge SAF Games Technical Committee vil en midlertidig ordning bli laget for å gi plass til flere tilskuere.

Det 10 dager lange arrangementet (25.sept. – 4.okt.) forventes å tiltrekke ca. 2 tusen deltakere, inklusive idrettsfolk, funksjonærer og media.

Celebrating the enlightened one: Buddha Jayanti

(The People's review, 13.mai -20.mai)

For 2500 years, the Buddhist world has regarded Nepal as sacred ground -- for it has been the home of many great Buddhist teachers, both Tibetan and Indian, and most important, it is the birthplace of Lord Shakyamuni Buddha.

The day of Buddha's birth is known as Buddha Jayanti and is celebrated on the full moon in April or in May. It is a day of triple blessings as it commemorates three major events in Buddha's life: his birth, his enlightenment and finally his passing away into complete Nirvana.

Siddhartha was born about 556 B.C., the only son of a royal family. His mother Queen Maya had a dream foretelling the birth of a remarkable being, in which a white elephant with nine tusks came down from the heavens and entered her body. During a journey homeward, Queen Maya stopped under a fig tree, and when she raised her arm to rest it on a branch above, the baby Prince Siddhartha emerged from her right side. He immediately took seven steps in the four directions, and each step left a lotus flower where his foot touched the ground.

A sage had told the King that his son was destined either to be a great ruler, or else to refuse the throne, leave the world and become a great spiritual teacher. Fearful of losing his son, the King isolated Siddhartha in a royal palace, giving him all the pleasures a man could desire, hiding from him the world of suffering. One day Siddhartha ventured outside the castle walls and saw for the first time a beggar, a sick person, a corpse and a holy man. The encounters affected him deeply, awakening a desire to find the ultimate cause of suffering and the way to end it. He cast aside his princely garments, cut his long hair and began a life as a wandering ascetic.

For many years he fasted and meditated, trying to find a method to end the suffering of sentient beings. On the dawn of a full moon night in the north Indian town of Bodh Gaya, Siddhartha had the direct realization of the way things truly exist. Siddhartha now became the Buddha, the enlightened one. He spent the rest of his life teaching and guiding thousands of followers, and finally passed away at 80, leaving the world simple instructions for the path to freedom from suffering and the development of compassion for all sentient beings.

In Nepal, both Hindus and Buddhists observe Buddha Jayanti. In Kathmandu valley, the celebration centers on the ancient Buddhist shrines of Swayambhunath and Boudhanath. At the great stupa of Swayambhunath, situated on a hill west of Kathmandu, the light of butter lamp blazes all through this night as it has for over 2000 years. It is a night of fasting and chanting. Morning finds the stupa gaily decorated with fluttering prayer flags. Thangkas, religious paintings, are unrolled and displayed in front of the Tibetan Buddhist monasteries around the stupa. Monks perform long rituals and walks in procession with horns, cymbals and colorful headdresses

On the other side of town, at the immense white stupa of Boudhanath, crowds of Tibetans, Tamange and Sherpa gather for merrymaking. An image of the Buddha is

people -- women in smart Tibetan dresses, wearing fabulous coral and turquoise necklaces, rows of big and little monks, and young men in bright Hong Kong fashion

Large symbolic lotus petals are painted on the stupa with yellow dye made from pounds of expensive saffron. Prayer flags fill the air and when night falls the stupa and balconies of monasteries and homes sparkle with the light of thousands of candles and butterlamps.

It's a time of joy and devotion, and a time of thanks to the Prince who left his palace to bring to the world the teachings of great compassion.

Utdannelse alene kan ikke kontrollere befolkningstilveksten

(The Kathmandu Post, 16.juli)

Eksperter har understreket at utdannelse og lovgivning alene ikke er nok til å bekjempe befolkningsveksten.

I innlegg på et seminar kalt "Befolkningen og dens rolle i arbeidet for utvikling i Nepal", på fredag, understreket intellektuelle, planleggere, politikere, og embetsmenn behovet for å øke den sosio-økonomiske statusen til landets over 22 millioner mennesker.

"Utdannelse... er ikke den eneste veien ut av dette befolknings-relaterte problemet", påpekte Kanak Mani Dixit, redaktøren av Himal. Deltakerne inkluderte lovgiver Raghuj Pant. Mellom innleggene understreket Pant behovet for å øke bevisstheten blant folk, og nødvendigheten til å starte kontroll av migrantbefolkningen, inkluderer den store tilstrømmingen av flyktninger og immigranter over grensen i sør.

Ministeren for befolkning og miljø, Mr. Bhakta Bahadur Balayar, innrømmet at verden generelt og nasjonen spesielt står ovenfor problemer relatert til befolkningsoppsvinget. Han sa også at det nåværende befolknings-scenarioet er som en "vekkelokke" og la til at: "Vi vil snart være igang med arbeidet med å håndheve gjeldende regler for befolkningskontroll. Vi vil også prøve å tvinge dette fram gjennom flere internasjonale konvensjoner som vi allerede har signert".

Prof. Shanta Thapaliya understreket behovet for likestilling i landet. "Likhet er katalysatoren i utvikling. Det er dette som sikrer full deltagelse av begge kjønn".

Nepals befolkning er for tiden på ca. 22 millioner. Eksperter mener at tallet er raskt økende, og at dette kan få alvorlige sosio-økonomiske konsekvenser for landet i neste årtusen, selv om veksten for tiden er 2.3%.

I mellomtiden har studier gjort av UNPF (Forente Nasjoners Befolkningsfond) anslått at verdens befolkning vil være på ca. 6 billioner ved år 2001. "Det er derfor vi må være forsiktige når vi lager planer og politikk som involverer folket vårt", sier Nepals representant for UNPF.

Transform the Valley into heritage city

BY I.K. PRADHAN

(The People's review, 10.juni – 17. juni)

The basin of Kathmandu Valley has been the cauldron for intermingling admixture of varied cultural traditions since centuries, giving rise to its own unique kind of rich culture, lifestyle and heritage. From tourism point of view, the geographical setting of the Valley itself demands optimum nature conservation and environmental protection in and around the rims of the urban premises. The three queen cities, no doubt, reflect the country's ancient magnificence of cultural development of a class by itself in the world.

The cultural profile of the urban sprawls deserve to be supplemented by well planned forestation, nature care activity and development of green farm agricultural economy in the suburbs and semi-urban hilly areas circumventing the Valley. Unless the specialised policy is adopted in developing right kind of environment and tourist products on the basis of geographical regionalisation, one cannot expect better prospects of tourism industry in this country. Theoretical policy statements on the part of the concerned government ministry alone will not suffice. Adequate support to improve the basic infrastructural facilities and implementation of innovative plan and programme to encourage private entrepreneurs and create enthusiasm among the local people are absolutely necessary as priority concern of the state government.

If one scans the disrupted condition of the capital Valley from environmental point of view, the people are not to be blamed, but the erroneous policy and administrative practice of the governmental machinery itself are to be accountable for the same. For instance, while state policy loudly utters the importance of maintaining the quality of environment, yet in the actual practice, the government agency itself has violated the commitment and allowed import of highly polluting Vikram tempos, diesel taxis etc.. People in the Valley are going to be much concerned about these issues. To what extent the 'non-coalition government' will be able to usher in new dynamism in effective development of activities directed towards improving the lot of the cultural and heritage cities of the Valley as the perennial resource of tourism revenue?

Not only the capital Valley but other urban regions of the country also deserve to be considered from the point of view of regionalisation of tourism environment as exclusive priorities in the national development strategy. Unless such concept is allowed to faster and get implemented in the action front of the government, one cannot be optimistic considering the present deplorable condition of the environment of capital Valley.

The responsibility of municipalities is equally vital in this respect. In fact, for effective local development activities the municipality authorities of the Queen cities of the Valley should be made quite independent to run the decentralised administration. The municipality must adopt the principle of collaborative planning and development in close coordination and cooperation with local people, associations, public and private endeavours, rather than adopting one way policy.

It becomes the prime responsibility and authority of a municipality office to consider improvement of urban environment as their primary duty for which they have been elected. In close coherence with the national policy of the state administration, the

municipality authority of the Valley cities must empowered to conduct the following vital priorities.

- The Queen cities of the Valley should be declared as 'cultural and heritage cities', with top importance to preservation of all cultural, historical and heritage value resources.

- All polluting old vehicles, specially the diesel run Vikram tempos etc., must be removed. It should not be allowed to ply within the urban areas in particular. •The inner city alleys need to be widened wherever possible and the sub-roads fully metalled to minimise dust pollution.

- Sewerage disposal drainage systems to be improved, and garbage dumping centres require to be specifically demarcated within the urban areas and their efficient removal by municipality vehicles in the morning hours.

- By adopting full proof system in cooperation with water supply organisation, the water distribution has to be evenly balanced alternatively in order to ensure that all areas get benefited in a balanced manner by avoiding oversupply in some parts and no supply at some other points for days at a time.

- All polluting activities and pollution-oriented ventures need to be strictly discouraged within the city environment.

- There is acute problem of parking areas and landzoning in the urban circumference. Proper spatial planning and landzoning schemes deserve to be evolved and implemented, to encourage city sprawls to cover outer areas of the track road instead of congesting narrowly within the existing commercial centres.

- One should consider scheming pilot projects for improving forestation, vegetation, agro-economy and green farms around the spreading countryside of the capital Valley. It is in order to create a blend of the cultural wealth of the city premise and the green revolution of the countryside with agro-based feeder enterprises among the grass root level.

According to geographical peculiarities, cultural and natural characteristics, appropriate formula for every region of the country can be evolved and applied to create characteristically specific destination profile as resources of tourism product. Municipalities, in close collaboration with local organisations of the people and entrepreneurs, revised and innovative pilot project, need to be prepared for streamlining the environmental matters of the urban triangle of Kathmandu Valley. To transform the three cities into sought-after heritage cities of the country is the most vital concern in the present situation. One has yet to see and observe as to what extent another half decade of the new government in the series of democratic exercise will become worthwhile in the interest issues raised above and the benefit of the people at large.

De beholdt den tradisjonelle arkitekturen

(The Kathmandu Post, 18.Juli)

Først var det innbyggerene nær Bouddhanath og Pashupatinath, to monumentsoner bestemt av UNESCO som bevaringsverdig arv, som motsatte seg regjeringens forsøk på å bygge "ulovlige bygninger" i form av høyhus.

Nå er det Patan som er i søkelyset. Patan er også en monumentsone med et ikke altfor dårlig rykte. Dette området er blitt æret av den nepalesiske guideforeningen (TOURGAN), for å "beholde arkitekturen med de nye husene". Minister of Youth, Sports and Culture, Mr. Sarad Singh Bhandari, ga idag 1. , 2. og 3. prisen til tre innbyggere av Patan under en tilstelning i Patan. TOURGAN – ansatte sier at de nominerte, som kommer fra ulike deler av Lalitpur (som direkte oversatt betyr byen for fin kunst) hver og en har utført byggarbeider på sine hus, og renover dem på en slik måte at de har beholdt den gamle middelalderse sjarmen. "Vår arv er vår identitet, men den blir stadig vekk truet av rask og risikabel urbanisering" sa TOURGANs formann Pradeep Karmacharya under premieutdelingen. " Ved å ære de som respekterer arven vår, kan vi motivere andre mennesker som bor i nærheten av truede monumentsoner".

UNESCO har listet Kathmandudalens Bhaktapur, Patan, Kathmandu Durbar Square, Swayambunath, Bouddhanath, Pashupatinath og Changunarayan på sin World Heritage Sites liste. I den senere tiden har FN reist stemmen sin over dalens to monumentsoner, Pashupatinath og Bouddhanath. De har gått så langt at de til og med har truet med å ta dem av listen, dersom ikke regjeringen stanser den illegale byggingen av høyhus i området. Mens de impliserte autoritetene, Departement of Archeology og Kathmandu Metropolitan City, satte igang tiltak for å forhindre "illegale bygninger", satte lokalbefolkningen igang uroligheter.

I fjor protesterte befolkningen i Bouddha mot regjeringens tiltak med slagord som "Vi trenger ikke verdensarv, dere kan ikke rive husene våre", når DoR- ansatte begynte å rive ned høyhusene som var bygget rundt den flere århundre gamle stupaen.

For to måneder siden drev lokalbefolkningen i Patan bort DoR- inspektører som skulle rapportere om illegale bygninger i området. Blant DoRs grunnleggende kriterium er at husene ikke skal være over 35ft og at det skal oppmuntres til bruk av tradisjonelle dører og vinduer i monuments-områder.

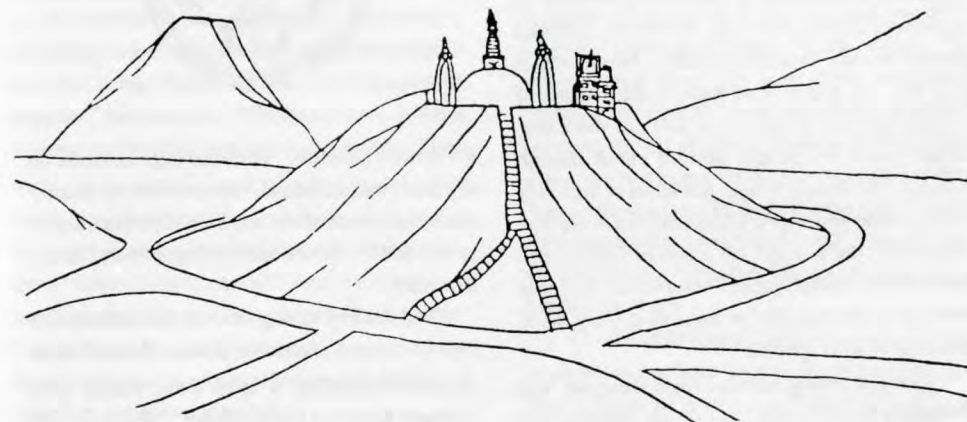
"Streng overholdelse av loven, politi og batonger vil ikke beskytte vår truede arv" sier Minister Bhandari, og legger til at "bevissthet og forståelse for monumentenes verdi og for kulturen blant det brede lag av befolkningen er det viktigste for bevaring".

På vegne av prisvinnerne sa førstepreisvinner Kalyan Krishna Tamrakar at økende byråkrati er fremtredende hos DoR. "DoR er ikke mye vennlig mot oss", sier han og husker godt det byråkratiske dill-dall når han bestemte seg for å rive forfedrenes hus og bygge nytt. Han ba vennlig om samarbeidsvilje og støttende hjelp fra offentlige kontorer for at alle sakene skulle gå bra. "Kulturarvbevissthet er i blodet vårt; alt vi trenger er samarbeid og støtte fra regjeringen" sa han.

JYA PUNHI - The Buddha's renunciation

(The Kathmandu Post, 26.juni, 1999)

Jya Punhi is a Buddhist festival which rivals Buddha Jayanti in importance. It was on this full moon day over 2,500 years ago that Siddhartha left his family and palace to begin his search for spiritual enlightenment. To mark this sacred day, pilgrims throng various shrines in the city to worship images of the Buddha by offering flowers and rice. The festival also marks the longest day of the year.

SHITHI NAKHA - Birthday of a warrior god

(The Kathmandu Post, 19.juni, 1999)

Kumar, the Hindu deity of war and one of the sons of Lord Shiva, is worshipped on his birthday as a mark of gratitude for fighting a battle with the demons and helping the gods regain their kingdom. The faithful celebrate Sithi Nakha by visiting Kumar's temple near Jaisidewal in the southern part of old Kathmandu. In Bhaktapur, a palanquin with an image of the Hindu goddess Bhagawati is carried in a colorful procession through Nyatapal Square.

Jhankris and Dhamis of Nepal

Though we are entering a new millennium, there are many things which science has not been able to identify through experiments.

Witchcraft and faith healing has been the most intriguing subject for all the people. There have been evidences of people getting cured through faith-healers than many years of treatment at the hospitals. Miracles have happened and most of us believe in them from the bottom of our heart though we may look ultra-modern. However it is said that one has to have faith in these types of curing methods otherwise it will not work out. Many cases of people getting cured through *Dhamis* and *Jhankris* does not let us completely believe that these types healers existed in old-age only when there were no doctors. Today also these type of healers are still believed upon. Some even go to them as the last hope of getting rid of peculiar kind of illnesses.

Mary, a young woman from Belgium was suffering from chronic depression. She had lost her smile. She knocked the doors of almost all the therapists of her home town but to no avail. The babbly young lady could not get rid of her worst nightmare despite undergoing dozens of counselling courses in her country. All of a sudden, she happened to land in Nepal—the country rich in culture, tradition and unique therapy methods that is not found elsewhere in the world. And in Nepal, this very land of *jhankris*, *dhamis* and faith healers, the European lady recovered her long-lost treasure. Thanks largely to her Nepali friend who referred her to a spiritual lady—who is said to be another form of Hindu goddess *Harati*—to finally recuperate off

SUNDAY, MARCH 14, 1999
THE KATHMANDU POST

the bizarre sickness. "Because I got no smile on my face I had no charm; I lost my beauty and my charisma...none of my boyfriends pronounced 'I love you'! from the bottom of their heart," Mary lamented.

"All she had been given was three tea-spoon full of blessed water by *Harati Aama*," says Jamuna Kayastha, a lady from Patan, who referred Mary to *Harati Mata*. "She was also given some rice grain, a pinch of salt and incense to burn at her home after she finished blessing her with her silent *mantras*." She says, Mary's is not the only complication that was finally cured with Aama's blessings. According to her, there are hundreds of cases that have been cured with the Balaju-based Aama's blessings, *jal* (holy water) and *akshyata* (rice grain).

"There was another European young man who continued to weep ceaselessly. He could not be cured with any types of treatment. And this is another incident of a miracle where *Harati Mata* once again cured him off this illness. This was done with three sessions of her blessings

The culture of ritual healing through Jhankris and Dhamis still exists in Nepal. The foreigners too have been intrigued by this culture. Faith healing is the best possible method of healing and if one has faith in these rituals it works out for them. Miracles have taken place!

Writes Surendra Phuyal

which none of the doctors he consulted there could really cure," says Jamuna.

The problems she attended to—and cured—are simply unbelievable. "But you have to believe because it has happened and is continuing to happen," Jamuna says. Whether people believe it or not such kind of healings do take place. Even today in the remote areas of Nepal such kind of healing methods are adopted who have no access to doctors and modern medicinal facilities. If one goes deeper into it, one will hear incidents and encounters related to the powers of faith healers mostly in the form of *dhami* and *jhankris*. It may sometimes put one in an illusion and a dilemma whether to believe it or not.

Today there are many faith healers found in the valley also. One may encounter a *Jhankri*, mumbling his *mantra* in perfect rhythm with crazy drum beats. *Dhamis* also perform their art of healing in the same manner. But one has to be careful about not falling in the trap of fake faith healers. However, there are some who have been abusing the craft for amassing wealth. From the hand of such unskilled healers, many people have lost their precious time, money, and health. There have been examples of reported deaths in the name of faith healing. Beatings in an attempt to drive away the witch have taken away the lives of people.

A 78 year-old Shiva Prasad Chaulagain from Sindhupalchowk claims to have seen and experienced many such *dhamis* and *jhankris* relieving many sick people in his village. He believes that there are some cases that need "nothing but care of *janne manchhe* (a person knowing the art of cure). There are some cases which are not cured by the doctors and so they flock in these places as the last hope to get cured. And sometimes a faith healer will himself refer one to a doctor if he feels that the disease needs a medicinal cure.

To talk about books and write-ups relating to *jhankris* and faith healers, there are not more than a dozen of books in the market. And most of which are written by Westerners. Most of the stories come from mountains i.e. places around Annapurna, Langtang and the Everest region. An American professor, Dr Gregory Gabriel Maskarinec has done a thorough research on such miraculous power of healing. Through his decade-long research, he has unfolded the mysteries that revolve around the "meaningless mumbling" of the *jhankris* (shamans). As a matter of fact, Maskarinec's conclusions are very much convincing as to how the meaningless mumbling of the shamans work.

Unlike many researchers who pondered about the Sherpas and Gurungs he studied about the *jhankris* who came from Kami community

Maskarinec, who has personally observed hundreds of ritual healing processes of *jhankris* in Jajarkot, says, "Most of the diseases were cured temporarily - sixty to seventy percent of the treatments have been found effective," he says reiterating the necessity to conserve *jhankri* culture and their mantras.'

(blacksmith by profession who are discriminated by the elite class as 'untouchables'). He came out with the mystery behind the meaningless mumbling and power of *Jhankris'* mantra.

What happens when an angry person scolds you? You can't simply remain unaffected. You feel bad. Chances are that you may get disturbed,

under the supervision of his Guru, utters each and every words of the *mantra* as a part of the examination. Until and unless the Guru deems one is fit, the scholar has to practise and re-practise the mantra. Second phase of the test follows a special ritual ceremony: On a full moon night, a baby pig is tied upside down on a branch of *peepal* tree. At mid-night, the scholar goes

along with his drum stick and pierces a hole on the lamb's nose and sucks up all its blood. Now he is a promising young *jhankri*!. He starts healing such diseases relating to physical and mental disorders like - *bir*, *bhut*, curse, *deuta-lagne*, family feuds, mashaan, snake bites besides a number of other physiological and psychological disorders. His tools: his mantra, a peculiar drum set, specially embroidered attires with ornaments on them, a clown and sometimes a cock if not a he-goat. The power of words start showing effect here.

Deep and thorough study of the words of *jhankris'* mantras which Maskarinec collected - compiled and even

abused and ultimately fall ill. "That is how the mantras of *jhankris* work," Maskarinec who was in Nepal last month told the scribe.

"Research works have been done on ethnic people belonging to the upper social hierarchy such as Gurung, Sherpa and Magar" says Maskarinec. "But nobody cared about the suppressed people of the lowest caste like Kamis, Sarkis (Shoe-makers) and Damains (local village musicians). I chose the *jhankris* of Jajarkot - all of whom come from Kami (blacksmith) community. This community has mysterious history behind their *mantra*."

And such healers are not endemic to Nepal only, they are found everywhere—in fact in every lands where human beings exist. "There are also faith-healers in the American continent who are still practising ritual healing through wild dancing and meaningless mumbling" Maskarinec says. He believes them to belong to the same origin as that of the *Kami-jhankris* of Jajarkot or Dolakha or elsewhere in Nepal. "Himalayan *jhankris* reached Russia's Siberia some 11,000 to 12,000 years back and slowly reached the American continent," he further added.

How is the tradition followed from generation to generation?

According to him, American faith-healers mainly belong to the indigenous Red-Indian communities and are found mainly in Peru, Brazil and Mexico. They undergo similar kind of ritual process similar to that of Himalayan *jhankris*. After the completion of the long years of *mantra* course of the *jhankris*, a student or a learner,

translated into English - after his intensive research of ten years, he came to a conclusion: "Power or words is what that works during *jhankri*'s healing processes. A very good curse can make you ill," says he. "If someone gets very angry and shouts at you most effectively, it's more dangerous. And similar is the power of mantra against the said problems".

Carefully noting down each and every lines and words of the *jhankri*'s mantras and incorporating other interesting facts revolving around the mystery and myths of *jhankris*, Maskarinec today has two books in the shelves: *Nepalese Shaman Oral Texts* (Harvard University Press 1988) and *Ruling of the Nights* (University of Wisconsin Press 1995).

Maskarinec, who has personally observed hundreds of ritual healing processes of *jhankris* in Jajarkot, says, "Most of the diseases were cured temporarily - sixty to seventy percent of the treatments have been found effective," he says reiterating the necessity to conserve *jhankri* culture and their mantras." Asked how could he really compel the adamant *jhankris* "who are so strict when it comes to revealing their contents of their mantras, Maskarinec says, "I simply tackled. I used to tease them and ask if they knew any unique mantras like their other counterparts. Out of supremacy they used to tell me all they knew."

"The culture of *jhankris* is another glory of Nepal," Maskarinec says adding that the origin of *Jhankris* date back to over 10,000 years.

Vi mottar gjerne bidrag til Hamro Patrika; artikler, kommentarer, opplysninger eller liknende innlegg du tror andre vil ha glede av.

Vikram kjører ut av Kathmandu

(The Independent, 4-10 august, 1999)

I et forsøk på å kontrollere det økende forurensningsproblemet i Katmandu har (Nepali Congress) myndighetene bestemt seg for å forby alle deiseldrevne trehjulskjøretøy fra Katmandudalen med virkning fra 17. september. Trehjulingene, bedre kjent som "Vikram Tempo", er ansett som den verste kilden til luftforurensning i Katmandu.

I løpet av de siste to månedene har det vært en rekke demonstrasjoner mot trehjulingene og deres store karbonmonoksidutslipp. Det annonserte forbudet blir imøtesett med stor glede og mange ser fram til 17. september og muligheten for at lufta i dalen igjen kan bli frisk å puste inn.

Selv om det er mange hindringer igjen for totalforbud mot disse kjøretøyene, er miljøvernere optimistiske. Administrerende direktør Bharat Basnet i organisasjonen Explore Nepal Group, en av pådriverne i protestkampanjen, sier: "Endelig har myndighetene tatt en riktig beslutning for å verne om miljøet. Jeg er optimistisk og tror myndighetene faktisk vil håndheve forbudet."

Et av problemene som dukker opp er at tempoene er et av de rimeligste og mest brukte transportmidlene i Katmandu, og mange vil derfor bli berørt av forbudet. Et annet problem er alle de som blir fratatt levebrødet sitt ved forbudet, omlag syv hundre entreprenører og i overkant av tusen arbeidere med familier blir berørt. Myndighetene må derfor igangsette tiltak som bøter på disse problemene, ved å komme med nye transporttilbud og tilby alternative jobber, dersom forbudet skal bli effektivt. Et tiltak har vært å godta en provisorisk overføring av kjøretøy-tillatelser til andre deler av landet, unntatt Pokhara og Lumbini. I tillegg blir entreprenørene gitt en tollettelse på opptil 85% på import av 12-14 seters kjøretøy, dersom de velger å slette sin trehjuls-tillatelse.

En av sjåførene sier: "Først var vi imot myndighetenes forbud fordi tempoen er levebrødet vårt, men dersom vi får tollettelse på import av nye kjøretøyer blir vi fornøyd." Nepal Transport Entrepreneurs Federation støtter forslaget.

Vi trenger ikke å dra ut av landet for å tjene penger:

Laxmi Sharma

(The People's Review, 20-27 mai, 1999)

Laxmi Sharma, født i 1951 i Katmandu, er den første kvinnelige temposjåføren i Nepal. Hun har kun tre dagers skolegang, men påstår at hun kan snakke syv språk. Sharma, trebarnsmor, forteller at mannen forlot henne da døtrene var små. For å overleve vasket hun andres tallerkener og gryter, men det var ikke nok for å overleve. Hun måtte se seg om etter andre muligheter og begynte som temposjåfører. Senere etablerte hun en fabrikk som produserte knapper av bøffelbein. Fabrikken er den første i sitt slag i Nepal. I dag er Sharma mangemillionær, men husker dengang hun ikke hadde råd til å fylle luft i dekkene sine, noe som kostet en kvart rupee. "Dersom man jobber hardt og ærlig trenger man ikke å dra utenlands for å tjene penger," sier Sharma med overbevisning.

- Møtte du vanskeligheter som kvinnelig sjåfører?

- Mange. Men jeg jobbet meg gjennom dem, en etter en, og til slutt forsvant de.

25

- Jeg etablerte fabrikken med en investering på 5000 rupees. Nå går det meget bra. Omsetningen i fjor var på 14.5 millioner rupees, og jeg har 175 ansatte ved fabrikker
- Hvordan våget du å sette igang som sjåfører og entreprenør?
- Da jeg begynte hadde jeg ikke noe valg, jeg måtte tjene penger, det var liv eller død. Jeg så mulighetene som sjåfører, og da jeg så videre, så jeg muligheter ved å samle avfall fra slaktede bøfles. Nøden har vært min læremester.
- På hvilken måte har du styrket landets økonomi?
- Jeg tjener dollar på bøffelavfall og betaler skatt.
- Har myndighetene støttet eller oppmuntret deg på noen måte?
- Nei, ikke på noen måte.
- Er du interessert i politikk?
- Ikke i det hele tatt. Men i enkelte saker er man nødt til å ta et standpunkt. Av og ti diskuterer jeg med venner.
- Hvilken type regjering kan utvikle landet?
- Etter min mening kan ingen av partiene utvikle landet. Lederne er selvopptatte og v bare ha makt. Det er opp til oss, grasroten, å bygge landet.
- Hvilken rolle kan kvinnene spille?
- Kvinnenes rolle er meget viktig i nasjonal oppbygging. Kvinnene må bruke sin styrke og visdom i dette arbeidet. De må søke styrke i seg selv, og de må ikke le når de er glade eller gråte når de har vanskeligheter.

Yrkesopplæring for arbeidsløse kvinner

(The Kathmandu Post, 5.Juli)

Det har blitt arrangert sykurs for arbeidsløse kvinner i Tulsipur-området. Dette har blitt gjort for å gjøre kvinnene mer selvhjulpne. Kursene skal gjøre dem mer engasjert i inntektsbringende aktiviteter, som igjen vil kunne øke kvalifikasjonene deres. Det disse kvinnene mangler nå er praksis.

Sykursene er arrangert av kvinner i Skill Development training Center, Tulsipur og Cottage and Small Industry Ghorahi, samt 35 VDC-ansatte i distriktet.

Problemet er at opplæring har blitt gitt, men at praksisen mangler. Dette har blitt en byrde for de som er involvert i prosjektet. Opplæring har blitt gitt til over 500 kvinner i Tulsipur og Ghorahi forteller en ansatt til The Kathmandu Post.

Idag går disse kvinnene, med unntak av et par prosent, til skredderen og får gjort reparasjoner og sydd klærne sine istedenfor å praktisere det de har lært på kurset, forteller lederen for Skill Development Training Centre i Tulsipur. Det har blitt gitt 3 – og 6 måneders kurs i regi av VDC, og kun en av kvinnene har rapportert tilbake at hun har hatt bruk for kurset.

Store deler av pengene som er blitt øremerket distriktene har blitt pumpet inn i disse sykursene uten at man har kunnet vise til resultater forteller lederen.

Problemet til de fattige kvinnene blir ikke løst ved kun å gi dem opplæring. Siden de ikke kan kjøpe symaskin, har knapt 1 % brukt utdannelsen sin, sier lederen for Ganga Parasapur VDC.

Et stort antall organisasjoner er engasjert i disse kursene, men selv de kvinnene som underviser på kursene får sydd klærne sine hos skreddere.

Idag har mer enn 5000 kvinner totalt deltatt på kursene.

24

Eksamenskandidaten fikk barn under eksamen

(The Kathmandu Post, 20. april, Jumla)

Ingen tar SLC (School Leaving Certificate) eksamen med letthet. Men en kvinne fra et avsidesliggende område i Jumla gikk langt over forventningene ved å vise verden at en ikke leker med SLC-eksamenene.

27 år gamle Radha Rawat hadde fødselsveer allerede da hun ankom eksamenslokalene kl. 8 om morgenen. En halv time senere gikk hun stille ut av lokalet og fødte et barn... og dukket opp like etterpå i eksamenslokalet. Det tok kun 15 minutter før hun var tilbake ved eksamensbordet.

Hendelsen skjedde den 15. april, under årets første SLC eksamensdag. Foruten Rawat, fra Narkot landsby, var det tusen andre eksamenskandidater fra hele Nepal som gikk opp til eksamen i Nepali denne dagen.

"Hun har fullført alle eksamenene siden" sa en overveldet skoleinspektør fra Bhairav Secondary School. Det er meldt at både moren og barnet har det bra.

Golbhera achar - Golbhedha ko achar (Tomat achar)

av Rajni Shrestha, Teku, Kathmandu, Nepal

250 gr. tomat
½ ts. salt el. etter smak
¼ ts. cuminpulver
2 røde chilli
¼ ts. korianderpulver
12 fedd hvitløk delt i 2 biter
ca. 2.5 cm. ingefærrot
1 ts. Olje
¼ ts. bukkehornkløverfrø (methi)

1. Varm ¼ ts. olje i en tykkbunnet stekepanne. Stek tomatene til de sprekker.
2. Skrell tomatene.
3. Bland sammen tomatene, salt, cumin, koriander, hakket chilli, 4 fedd hvitløk og ingefær til en fin masse i en blendemaskin. Hell massen i en bolle.
4. Varm olje i en liten panne, tilsett bukkehornkløver frøene (methi). Når bukkehornkløver frøene er blitt sorte, tilsett resten av hvitløken og stek i noen få sekunder.
5. Hell innholdet fra pannen over tomatmassen.
6. Server tomat achar kald.

* For ikke-vegetarianere: friterte reker skåret i små biter kan tilsettes som ekstra godbit.

ROYAL NEPALESE CONSULATE GENERAL

Haakon VII's gate 5B
P.O. Box 1483 Vik
0116 Oslo, Norway
Tel.: (+47) 2283 5510
Fax: (+47) 2283 0443

Ekspedisjonstid: kl. 10 - 15

Oslo, august 1999.

Søknad om turistvisum til Nepal.

Vedlagt følger søknadsskjema for turistvisum til Nepal. Visumsøknaden må utfylles korrekt, påheftes ett passfoto (stiftes/limes fast) og undertegnes for deretter å sendes/leveres til vårt kontor sammen med gyldig pass (passet må ha en gjenværende gyldighetstid på minimum 3 måneder). Evt. spørsmål i forbindelse med utfylling av visumsøknaden kan rettes til oss.

Viseringer foretas ved vårt kontor i Oslo og tar normalt 1 - 2 dager. Ferdigviserte pass kan enten avhentes hos konsulatet eller bli tilsendt søkerens adresse. Prisene for visa er for tiden:

Antall innreiser	Pris pr visum	
	Visum hentes på konsulatet	Visum tilsendt med post (rek.)
1 = Single Entry	kr. 350,-	kr. 400,-
2 = Single Re-Entry	kr. 550,-	kr. 600,-
3 = Double Re-Entry	kr. 650,-	kr. 700,-
Multiple Entries	kr. 850,-	kr. 900,-

Visum for senere innreiser samme kalenderår vil koste kr. 500,-/550,- for inntil 30 dager. Beløpet (fortrinnsvis betalt med kontanter, via postanvisning eller via bankremisse) dekker visumgebyr, porto, bankomkostninger og ekspedisjonsgebyr. Vi anbefaler at pass og betaling oversendes rekommandert eller som verdipost til vår adresse:

Postboks 1483 - Vik, 0116 Oslo.

Betaling kan eventuelt gireres til vår konto nr. 0540.0342654, men da må beskjed om dette sendes med søknaden.

Et turistvisum er gyldig for innreise i 6 måneder fra utstedelsesdatoen. Visumet vil være gyldig for opphold i Nepal i 60 dager fra innreisedatoen. Ved behov for opphold i Nepal utover dette kan visumperioden forlenges i Nepal opp til maksimalt 150 dager pr. kalenderår. Ta i så fall kontakt med immigrasjonsmyndighetene i Nepal før fristen løper ut (medbring ett ekstra passfoto). Forlengelsen vil koste motverdien i Nep. Rupee av USD 50.- pr. 30 dager.